

Wojciech Nowak

PRZEDMOWA

Od 2006 roku, czyli już trzynaście lat, kontynuujemy piękną, wspólną wielu małopolskim szkołom wyższym tradycję, że po listopadowym święcie zmarłych – spotykamy się, aby razem rozważać pozostawione nam dziedzictwo papieża Jana Pawła II i rozpatrywać je w różnych jego aspektach. Warto tu przytoczyć tematy przewodnie poprzednich edycji: Dobro, Piękno, Wiara i nauka, Wolność, Godność, Dialog, Mądrość, Nadzieja, Świętość, Miłosierdzie oraz Prawa człowieka i prawa narodów.

Od trzynastu lat spotykamy się tu razem dla niego, ale też i dla siebie samych.

Każdego roku Dni Jana Pawła II są dla nas zaproszeniem do sięgnięcia po teksty Karola Wojtyły. Wczytując się w nie, możemy głębiej zrozumieć wewnętrzne inspiracje, motywy, jakimi kierował się papież-Polak w swym życiu i działalności, jak pojmował świat.

Dziś pochylimy się głębiej nad oczywistym dla każdego Polaka kontekstem hasła przewodniego tegorocznej konferencji, które brzmi „Niepodległość” – a mianowicie nad naturalnym powiązaniem osoby Jana Pawła II z kwestią uzyskania przez nas i naszą ojczyznę prawdziwej wolności i suwerenności.

Zdajemy sobie sprawę, że zaledwie dotkniemy tematu, do którego podejźmiemy wszak z należyłą delikatnością i pokorą, a nawet z pewnym – z uwagi na osobę świętego papieża – onieśmieleniem. Trudno jest bowiem wypowiadać się arbitralnie w odniesieniu do tak wielkiego i powszechnego autorytetu, jakim był dla nas on sam oraz jego nauczanie.

W roku 2018 zbiegło się kilka dat znaczących dla najnowszej historii Polski: 11 listopada, przypada setna rocznica odzyskania przez nasz kraj niepodległości, a nierozzerwalnie związany z tematem „niepodległość ojczyzny” papież Jan Paweł II obchodziłby w tym roku 40-lecie pontyfikatu, a także 60-lecie sakry biskupiej, otrzymanej w 1958 roku z rąk papieża Piusa XII.

To ważne, mocno skorelowane ze sobą daty, bowiem gdy myślimy „wolna Polska” – słyszymy słowa Jana Pawła II, które dziś zna każde dziecko: „Wołam ja, syn polskiej ziemi, a zarazem ja, Jan Paweł II, papież. Wołam z całej głębi tego tysiąc-

lecia, (...), wołam wraz z wami wszystkimi: niech zstąpi Duch Twój! (...) i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!”¹

Te symboliczne słowa wypowiedziane podczas pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny w 1979 roku, wygłoszone na Placu Zwycięstwa w Warszawie, do dziś są synonimem oporu wobec reżimu komunistycznego oraz determinacji w walce o wolność. To właśnie on, Jan Paweł II, jest duchowym ojcem obalenia komunizmu w Polsce, bo to on wlał w serca swoich rodaków nadzieję na zmianę i wiarę w powodzenie walki. Papież-Polak obudził w sercach swoich rodaków pragnienie sprawiedliwości i stał się na drodze do jej uzyskania duchowym przewodnikiem całego narodu. Uczył nas również, jak korzystać z daru wolności, jak ją rozumieć i jak z niej mądrze korzystać.

W nawiązaniu do setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę warto odwołać się do książki Karola Wojtyły *Pamięć i tożsamość*². Znajdziemy w niej rozważania mówiące o ojczyźnie i ważne wskazówki, jaki mieć do niej stosunek, jak o niej myśleć i jak ją traktować. Jedną z takich uwag papieża brzmi następująco: „Ojczyzna to poniekąd to samo, co ojcowizna, czyli zasób dóbr, które otrzymaliśmy w dziedzictwie po ojcach”³.

Nie chcemy w tej publikacji syntezować czy uogólniać nauki Jana Pawła II. Nie udałoby się to w takim samym stopniu, jak nigdy dotąd nikomu nie udało się w pełni uchwycić, zmierzyć i opisać nadziei, mądrości i całokształtu nauczania Jana Pawła II, stanowiących przedmiot rozważań w poprzednich edycjach Dni Papieskich. Wciąż jednak, próbując dotrzeć do ich istoty, próbując zamknąć nasze rozważania w ciasnych ramach podsumowania, stwierdzę, że chcemy jedynie poprzez podjętą refleksję wypełnić jak najlepiej i jak najwierniej naszą powinność wobec pozostawionej nam jego spuścizny intelektualnej i duchowej.

Abstract

Preface

The preface refers to the tradition of Papal Days. The author emphasizes the importance of John Paul II's thoughts in the context of the aspect of freedom, thus introducing the subject matter of the subsequent articles of this volume of texts.

Keywords: John Paul II, Days of John Paul II in Krakow, freedom

¹ Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. odprawionej na Placu Zwycięstwa*, Warszawa, 2.06.1979, cyt. za: Zintegrowana Baza Tekstów Papieskich, <http://nauczaniejp2.pl/dokumenty/wyswietl/id/538> (18.07.2019).

² Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, Kraków 2005.

³ Jan Paweł II, *Pamięć...*, dz. cyt., s. 26.